

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14CoCsp/7/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124211673
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7124211673.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Lajoša a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Kataríny Krochtovej, v sporovej veci žalobcu: A. B. C., C., D. X, XXX XX E. - F., G.: XX XXX XXX, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: v 1. rade G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpený: RIEDL advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, v 2. rade J. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpená: Mgr. Oto Saloky, advokát, so sídlom Hlavná 94, 080 01 Prešov, IČO: 42 419 174, o zaplatenie 10.000,- Eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalovaného v 1. rade a žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8Csp/138/2024-195 zo dňa 26.11.2024, jednomyselne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 10.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 10.000,- € od 14.12.2023 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.“

2. Vec právne posúdil podľa ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1 a 2, § 11 ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1 a 2, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoB“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobcu a žalovaní uzatvorili zmluvu o úvere (spotrebiteľský úver) s tým, že táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou (typovou, formulárovou). V zmysle tejto zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným spotrebiteľský úver vo výške 25.000,- Eur sčasti na účel refinancovania skôr poskytnutého úveru veriteľom, a to právnym predchodcom žalobcu. Súd prvej inštancie preskúmal zmluvu o úvere a zistil, že obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase jej uzavretia, a teda úver nepovažoval za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaní sa zaviazali úver splatiť v pravidelných mesačných

splátkach. Z platobnej histórie bolo preukázané, že žalovaní porušili svoju zmluvnú povinnosť včas a riadne uhrádzať dojednané splátky úveru, v dôsledku čoho právny predchodca pristúpil k zosplatneniu úveru a následne postúpil svoju pohľadávku voči žalovaným na žalobcu. Súd prvej inštancie následne skúmal, či právny predchodca žalobcu skúmal bonitu žalovaných zákonom stanoveným spôsobom, pričom dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu postupoval s náležitou odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti žalovaných splácať spotrebiteľský úver, a preto ani z tohto dôvodu nemožno považovať predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako konštatoval, že veriteľ bol taktiež oprávnený požadovať jednorazové splatenie úveru. Ohľadom námietky žalovaného v 1. rade, že veriteľ neoznačil vo výzve zo dňa 04.05.2023 splátku, resp. splátky, s ktorými boli v omeškaní súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30.01.2024, v ktorom sa nestotožnil s názorom, podľa ktorého špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. V danom prípade si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie istiny úveru vo výške 10.000,- Eur, na zaplatenie ktorej súd prvej inštancie zaviazal žalovaných spolu s úrokom z omeškania z dlžnej sumy v zmysle žalobného návrhu, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni postúpenia pohľadávky. Výrok o trovách konania odôvodnil tak, že žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, súd prvej inštancie preto zaviazal žalovaných na náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade namietajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Trvá na tom, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, a preto nemôže mimoriadne zosplatiť úver, čo má za následok neplatnosť postúpenia pohľadávky, v dôsledku čoho žalobca nedisponuje aktívnou legitimáciou. Žalobcom predložené doklady podľa odvolateľa nepreukazujú, že veriteľ konal v súlade so zákonom. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoCsp/1/2024 z 22.02.2024. Ďalej zdôraznil, že z podania žalobcu z 18.10.2024 vyplýva, že veriteľ rátať s príjmom v domácnosti vo výške 1.051,- Eur a s výdavkami vo výške 893,46 Eur, čo by znamenalo, že na živobytie by veriteľ ponechal štvorčelnej rodine cca 150,- Eur, čo odvolateľ považuje za stav hmotnej núdze. Žalobca v podaní rovnako odkazoval na výpis z úverového registra, ale súdu žiaden nepredložil, čo podľa žalovaného v 1. rade potvrdzuje, že vychádzal len zo žiadosti o úver predloženej žalovanými. Takéto skúmanie považuje za nedostatočné a má za to, že obdobne to vníma aj ustálená súdna prax. Pokiaľ ide o dodatočné predloženie špecifikácie uplatneného nároku aj dodatočného preukázania skúmania bonity, uvedené považuje za porušenie ust. § 294 CSP. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná v 2. rade namietajúc porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Závery súdu prvej inštancie o dostatočnom skúmaní bonity zo strany veriteľa považuje za nesprávne, nepresvedčivé a arbitrárne. Súd prvej inštancie sa uspokojil len s tvrdeniami žalobcu, aj keď ich ničím nepreukázal a žalovaní v 1. a 2. rade ich pravdivosť v priebehu konania namietali, pričom sa s tvrdeniami žalovaných v 1. a 2. rade v odôvodnení rozhodnutia ani len nevysporiadal. Poukázala na trestné konanie, ktoré sa voči jej osobe viedlo pre obzvlášť závažný zločin podvodu, pričom bola spod obžaloby oslobodená. O spomínanom trestnom konaní veriteľ musel mať vedomosť, keďže do spomínaného trestného konania opakovane podával správy a aj napriek týmto vedomostiam trvá na tom, že bonitu žalovanej v 2. rade skúmal dostatočne a navyše od nej prijímal plnenia nad rámec skutočne poskytnutých finančných prostriedkov, ba dokonca sa pohľadávku pokúsil zosplatiť a následne postúpiť, čomu podľa odvolateľky nemožno priznať právnu ochranu. Ďalej poukázala na skutočnosti vyplývajúce z trestného konania. Trvá na tom, že na základe zistených skutočností žalovanej v 2. rade nemal byť vôbec poskytnutý úver. Namietala aktívnu legitimáciu žalobcu z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky. Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne zmeniť a rozhodnúť v súlade s jej odvolacím návrhom. Uplatnila si trovy odvolacieho konania.

6. K odvolaniu žalovaných v 1. a 2. rade sa vyjadril žalobca. Má za to, že jeho postup pri skúmaní bonity žalovaných v 1. a 2. rade je plne súladný so súčasnou platnou legislatívou. Poukázal na národnú úpravu, smernice EÚ, dôvodové správy, či recitáty ohľadom podmienok pre skúmanie bonity spotrebiteľa. V prípade, že by súd mal o tejto skutočnosti pochybnosti, navrhol vykonať dopyt na NBS, ktorá vydáva záväzné opatrenia pre poskytovateľov úverov aj pre postupy pri skúmaní bonity, ktorú považuje za kvalifikovanú na posúdenie tejto problematiky. Pokiaľ ide o trestné konania, uviedol, že toto sa viedlo výhradne voči žalovanej v 2. rade, ktorá úvery neuzatvárala priamo, ale vylákala ich od

iných osôb. Tieto zmluvy preto nemohli byť súčasťou reportu do SRBI. Zdôraznil, že žalovaná v 2. rade nepreukázala, že by bola dlžníčkou z iného úverového vzťahu ako to tvrdí. Vyjadril sa k fungovaniu úverového registra v súvislosti s úverom od spoločnosti K., na ktorý poukazovala žalovaná v 2. rade. Poukázal na skutočnosti, ktoré uviedli žalovaní v 1. a 2. rade v žiadosti o poskytnutie úveru. Navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. K vyjadreniu žalobcu zaslala repliku žalovaná v 2. rade. Opakovane sa vyjadrila k trestnému konaniu a postupu veriteľa pri skúmaní bonity. V ostatnom zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach a návrhoch.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku alebo jeho zmenu (§ 387 ods. 1, § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

10. K odvolacej námietke, že rozsudok trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b), pričom je nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ktoré sú presne uvedené v ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z tohto ustanovenia sa dá vyvodiť aj záväzná logická štruktúra odôvodnenia. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie musí odvolací súd súhlasiť s odvolateľmi, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie zaoberajúce sa postupom právneho predchodcu žalobcu pri skúmaní bonity žalovaných v 1. a 2. rade je nedostatočné, zmätočné a arbitrárne. Žalovaní v 1. a 2. rade v priebehu prvoinštančného konania namietali, že žalobca síce deklaroval, že existujúce záväzky žalovaných v 1. a 2. rade overil dopytom do úverového registra dňa 16.06.2014, no žiadny takýto výpis z úverového registra nepredložil, a preto je podľa nich zjavné, že právny predchodca žalobcu žiadny takýto dopyt nevykonal (č. l. 184). V zmysle ust. § 151 CSP sa tak tvrdenia žalobcu o skúmaní bonity žalovaných v 1. a 2. rade dopytom do úverového registra stali spornými a bolo na žalobcovi, aby pravdivosť jeho tvrdení preukázal, čo sa však nestalo. Súčasťou preskúmaného spisu nie je žiadna listina, ktorá by preukazovala, že by právny predchodca žalobcu reálne vykonával dopyt do úverového registra, tak ako to deklaroval. Súd prvej inštancie sa však v odôvodnení rozhodnutia s namietanými skutočnosťami nijako nevysporiadal. Navyše, súd prvej inštancie v bode 9 napadnutého rozsudku konštatoval, že „preskúmal zmluvu o úvere a zistil, že obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase jej uzavretia“. Takéto odôvodnenie súdu, pokiaľ ide o skúmanie obligatórnych náležitostí zmluvy, je z pohľadu odvolacieho súdu nepreskúmateľné. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé ako súd prvej inštancie posúdil splnenie zákonom vyžadovanej obligatórnej náležitosti zakotvenej v ust. § 9 ods. 2 písm. j) ZoÚ účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy (17.06.2014), a to uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorá, zdá sa, v zmluve absentuje. Z uvedených dôvodov musí odvolací súd konštatovať, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu došlo.

11. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. f) odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z

najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Pokiaľ ide o túto odvolaciu námietku, odvolací súd aj v tomto ohľade súhlasí s odvolateľmi. Súd prvej inštancie konštatoval, že právny predchodca žalobcu konal s odbornou starostlivosťou a bonitu žalovaných v 1. a 2. rade skúmal dostatočne. Ako odvolací súd uviedol už vyššie, žalovaní v 1. a 2. rade namietali, že právny predchodca žalobcu nevykonal dopyt do úverového registra ako to deklaroval vo svojom podaní. Na túto námietku žalovaných v 1. a 2. rade však súd prvej inštancie vôbec nereagoval, nijakým spôsobom na ňu nerefletoval, a preto možno konštatovať, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie je nedostatočný. Skutočnosť, či právny predchodca žalobcu preskúmaval úverovú zaťaženosť žiadateľov o úver v úverovom registri, najmä pokiaľ tento nedostatok žalovaní v 1. a 2. rade namietajú, má zásadný význam pre riadne a kvalifikované posúdenie, či právny predchodca žalobcu skúmal bonitu žalovaných v 1. a 2. rade zákonom stanoveným spôsobom. Aj túto odvolaciu námietku žalovaných v 1. a 2. rade bolo, v kontexte vyššie uvedeného, potrebné posúdiť ako dôvodnú.

12. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Rovnako aj k naplneniu tejto odvolacej námietky došlo.

13. Súd prvej inštancie v bode 14 napadnutého rozsudku konštatoval nasledovné: „Ohľadom námietky žalovaného v 1. rade, že veriteľ neoznačil vo výzve zo dňa 04.05.2023 splátku, resp. splátky s ktorými boli v omeškaní súd poukazuje na uznesenie NS SR, sp. zn. 1Cdo/123/2022 z 30.01.2024, v ktorom sa nestotožnil s názorom, podľa ktorého špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu.“ S uvedeným právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje.

14. Možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

16. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do 8. časti hlavy I. oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Právny predchodca žalobcu oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka využil, čím spôsobil zánik povinnosti žalovaných v 1. a 2. rade splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach.

17. Keďže medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade bola uzatvorená zmluva spotrebiteľská, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatnenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi.

19. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, najskôr v lehote po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorom je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

20. Rovnako konkretizovanie splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, má zásadný vplyv na plynutie premlčacej doby. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenie § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu, upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Sami o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto ustanovenia nevyplýva, aby začiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorom je spotrebiteľ v omeškaní s prihladnutím a zohľadnením aj uplynutia 15 dňovej lehoty od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatniť pre nezaplatenie splátky.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2023 pod č. 29 konštatoval, cit.: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka)“.

22. Z odôvodnenia citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej vyplýva, že veriteľ sa na súde môže po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatnenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva na splnenie celého dlhu, čím sa naplní zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatnení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právny úkon, akým je zosplatnenie celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splátky, musí obsahovať aj dôležitý údaj, a to identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Ak právny úkon zosplatnenia neobsahuje konkretizáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatniť, je nejasný a teda neurčitý, nakoľko vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či došlo k dodržaniu zákonom stanovenej minimálnej lehoty troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľa, ako aj o tom, kedy začala plynúť trojročná premĺčacia doba upravená v ustanovení § 103 vety druhej a § 101 Občianskeho zákonníka. Záver, podľa ktorého právny úkon zosplatnenia je pre jeho neurčitosť neplatný podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 7CoCsp/18/2022 zo dňa 28.11.2022, ktorý v obdobnej veci potvrdil rozsudok Okresného súdu Svidník sp.zn. 1Csp/95/2018 zo dňa 19.01.2022, obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/25/2022.

24. Argumentáciu žalobcu (ktorú si osvojil súd prvej inštancie), podľa ktorej špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, nie je podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu, sa odvolací súd nestotožňuje a nepovažuje ju za súladnú s ustálenou aplikačnou praxou Najvyššieho súdu SR.

25. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/15/2023 zo dňa 25.09.2024. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR skonštatoval, že napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení neplatnosti úkonov veriteľa realizovaných v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 a ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, preto namietané nesprávne právne posúdenie nebolo dôvodné. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ realizoval výzvu na zaplatenie neuhradenej splátky v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka malo za následok neplatnosť zosplatnenia úveru v zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako postupcom a žalobcom ako postupníkom v zmysle ustanovenia § 39 v spojení s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky zo spotrebiteľského úveru na tretiu osobu v zmysle ust. § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách.

26. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024 v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ust. § 565 a § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka, pre platný právny úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh.

27. Obdobný záver vyplýva tiež z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26.06.2024, v ktorom bolo zdôraznené, že v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný právny úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatniť celý dlh. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premĺčacej lehoty, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, že zaplatením akej sumy zabráni zosplatneniu úveru (sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky kedy by mohol byť úver zosplatnený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený.

28. Podobný záver prijal Najvyšší súd SR aj v uznesení sp. zn. 5Cdo/188/2023 zo dňa 31.07.2024, ktorý rovnako poukázal na to, že ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný právny úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú môže jednorazovo a predčasne zosplatniť celý dlh. Ak veriteľ totiž oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie poškodený.

29. Napokon prijatý právny názor zaujal aj Najvyšší súd SR v prvej vete „bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.10.2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“ uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025. (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/38/2021 v spojení s uznesením NS SR sp. zn. 6Cdo/152/2022 zo dňa 13.02.2025).

30. Čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 123/2022 zo dňa 30.01.2024, na ktoré odkazoval súd prvej inštancie, odvolací súd má za to, že ide o ojedinelé rozhodnutie, ktoré vyslovuje opačný názor ako bol uvedený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 2/2023, ktoré bolo vydané v rovnakom čase, pričom po tomto rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal ďalšie rozhodnutia, ktoré jasne konštatujú, že pre platné zosplatnenie sa vyžaduje, aby výzva pred zosplatnením obsahovala špecifikáciu konkrétnej splátky, s úhradou ktorej je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace.

31. Aj podľa názoru odvolacieho súdu z oznámenia o zosplatnení (v tomto prípade z „Výzvy na úhradu dlžnej sumy“), prípadne z upozornenia na možnosť zosplatnenia, musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne zosplatnený. Tento údaj musí byť aspoň v jednej notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetných oznámení, tento obsah možno vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť splnené pre realizáciu mimoriadneho zosplatnenia úveru veriteľom. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť predčasného zosplatnenia úveru podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Veriteľ predsa musí vedieť, pre ktorú splátku svoje právo zosplatniť úver uplatnil a nie je dôvod, prečo by touto informáciou nemal disponovať aj dlžník. V kontexte vyššie uvedených skutočností je potrebné považovať za právne bezvýznamný tvrdenie, že aj matematickým výpočtom zo žalobcom predložených listín je možné ustáliť splátku, pre nezaplatenie ktorej žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru.

32. Odvolací súd v súlade s konštantnou judikatúrou poukazuje na tú skutočnosť, že podanie adresované súdu musí byť formulované jasne, zrozumiteľne a určito, a najmä žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha vydania konkrétneho rozhodnutia musí v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku obsahovať úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, pretože iba formálne a obsahovo spôsobilá žaloba je predpokladom vecného prejednania veci. Súd v civilnom sporovom konaní nie je povinný a ani nemôže nahrádzať úkony sporových strán, ktoré zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (§ 150 CSP). Úlohou (a zodpovednosťou) sporových strán je substancovať skutkový základ sporu, t.j. vymedziť jeho základ a podstatu. Sú to predovšetkým sporové strany, ktoré sú zodpovedné za výsledok sporu. Zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán a s tým spojenú procesnú diligenciu (zodpovednosť) so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity je tak spôsobilé prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu. (uznesenie Ústavného súdu SR, č.k. I. ÚS 268/2019-18 z 10.9.2019).

33. V danom prípade sa odvolaciemu súdu nateraz javí, že v prejednávacom prípade neboli splnené všetky zákonné podmienky pre zosplatnenie úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t. j. že zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k zosplatneniu úveru zákonným spôsobom, nakoľko vo výzve na úhradu dlžnej sumy chýba identifikácia nezaplatennej splátky, pre ktorú sa žalobca rozhodol zosplatniť úver, v dôsledku čoho tento právny úkon možno považovať za neurčitý (37 OZ). Z uvedeného dôvodu sa tak námietka žalovaných v 1. a 2. rade o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu javí ako opodstatnená. Uvedený nedostatok namietali odvolatelia už pred súdom prvej inštancie, no tento na ich námietku nijako nerefletoval.

34. V súvislosti s povinnosťou veriteľa posudzovať schopnosť žalovaných v 1. a 2. rade ako spotrebiteľov splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že z obsahu napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by súd prvej inštancie dôsledne, predovšetkým v kontexte § 11 ods. 2 ZoSÚ druhá veta, vyhodnotil, či právny predchodca žalobcu poskytol predmetný úver bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti

spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a dôsledky opomenutia, resp. nepreukázania splnenia tejto svojej povinnosti.

35. Náprava uvedených pochybení súdu prvej inštancie by vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných v prvom rade od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

36. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP napadnutý rozsudok zrušil a postupom podľa § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Úlohou súdu prvej inštancie bude znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom vyššie, posúdiť, či zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, a primerane a po doplnení dokazovania sa vysporiadať s námietkami žalovaných v 1. a 2. rade ohľadom nedostatočného skúmania ich schopnosti splácať predmetný úver pred jeho poskytnutím zo strany právneho predchodcu žalobcu a súčasne zohľadniť a v predchádzajúcich bodoch tohto rozhodnutia rozvedených intenciách zohľadniť námietky žalovaných v 1. a 2. rade, týkajúce sa aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní.

38. Až po takomto doplnení konania bude môcť súd prvej inštancie vo veci znova rozhodnúť, s tým že svoje rozhodnutie je povinný v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

39. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v inštruktívnej časti rozhodnutia (§ 391 ods. 2 CSP).

40. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania (aj dovolacieho) bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej v zmysle ust. § 396 ods. 3 v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).